

De uictus ratione in morbis acutis, ex Hipp. & Gal. primo Aphorif.

Vicius	Tenuis	<p>Simpliciter, qui per pauca uel parū sit nutritia, ut est ptisanæ succus, & ex halica sorbitio. Huiusmodi autem uicius illis morbis conuenit, qui die quartadecima sunt iudicandi.</p> <p>Exquisite, qui per modicam sit ptisanæ portionem: & ijs conuenit affectibus, quorum iudicium septimo expectatur die.</p>	Talis	<p>Conuenit in acutis simpliciter morbis, ijs uidelicet qui quarta, septima et decima quarta die iudicantur.</p> <p>Non conuenit in acutis non exquisite, ut in his qui uiginti dies attingunt, uel etiam posterius in suo uigore consistere debent. Ideo optime Hipp. dixit: Vbi igitur morbus peracutus est, statim & extremos habet labores, & extreme tenuissimo uictu utendū est. Vbi uerò non, sed pleniorē uictum contigit adhibere: tantum cibi indulgendum est, quantum morbus extremis est mollior.</p>
	Tenuissimus	<p>Simpliciter: qui fit per mulsam, tum aquam: illisq; conuenit morbis, quorum iudicatio quarta die expectatur, ubi scilicet aliqua uirium est imbecillitas.</p> <p>Extremē: qui per solam inediam absoluitur, uidelicet, ubi uirium robur firmissimum est.</p>		

De uictus ratione, secundum qualitatem, quantitatem & utendi modum, ex Hipp. Gal. i. Aphorif.

Qualitas: hæc sumitur ab accidentibus

Præter naturam { Morbo — } His uictus qualitate contrarius exhibendus.

Secundum naturam { Intrinsecis { Temperatura — }
Extrinssecis { Ætate — }
Consuetudine — } His uictus temperaturæ similis offerendus.
Regione —
Anni tempore, &c. }

Actionibus seu uiri { Robustæ: tenuior } Victus administrandus erit. Vnde Hipp. cōiectari autē oportet, an æger cum uictu suf-
bus. Nam si fuerint { Imbecilles: plenior } ficiat perdurare donec morbus cōsistat, et nūquid prius ille deficiat, nec possit, &c.

Constitutio-
ne. Nā
si mor-
bus fue-
rit —

Longus: uictus plenior conuenit exhibitus, ut uires ad morbi usq; statum conseruentur. Nam Hipp. inquit: Victus tenuis atq; exquisitus, in passionibus quidē longis semper: in acutis uerō, in quibus non cōuenit, periculosus. Et rursus, qui ad extremum deuenit tenuitatis, grauis est. Nam & repletiones, quæ ad extremum deueniunt, graues sunt.

Breuis seu acutus. Hi uictus indigent tenui, uel tenuissimo. Vnde Hipp. Vbi igitur morbus peracutus est, statim & extremos habet labores, & extremē tenuissimo uictu utendum est. Vbi uerō non, sed pleniorē uictum contingit adhibere: tantum cibi indulgendum est, quantum mor- bus extremis est mollior.

Quantitas ciborum sumitur ab

Præter naturam, uidelicet morbi —

Temporibus

Uniuersalibus

Principio, in quo utendū ali- quando uictu

Tenui, præsertim si morbus celeriter ad uigorem suum perueniat.

Plentiori, cum morbus pederentim procedat, adeo ut diuturnus uocari possit. Nam nisi per inuita cibetur, æger, aut unā cum morbo necabitur, aut intempestiuē uictus ratio mutanda ueniet.

Augmento: uictus minui debet: quoniam quanto magis augetur morbus, tanto minus calor innatus alimento impediri debet.

Statu. Victum omnino tenuissimum esse conuenit: præsertim ubi acrior fuerit morbus, & iudicium propinquius, nisi forte sit, quod prohibet. Vnde Hipp. Quando morbus in suo uigore est, tunc uictu tenuissimo utendum.

Declinatione. Victus est augendus, tum quia innatus calor iam omnem superauit morbum, tum etiam quia uires indigent robore, & corpus nutrirī cupit.

Particularibus, febrium

Intermittentium

Principio —

Augmento —

Statu —

Declinatione —

A cibo abstinere oportet, nec ægros esse prius licet, quam paroxysmus totus remittatur.

Continuarum

Principio —

Augmento —

Statu —

Declinatione. Cibandi sunt ægri. Quippe cum morbus continuē affligat, & corpus nutrirī debeat, eo tempore id sarcindum, quo minus natura laborat.

Secundum naturam

Intrinsecis: uidelicet ætate. Nā

Pueris, uictus

Adolescentibus, minus

Consistentibus, adhuc minus

Senibus, minimus conuenit uictus.

Vberior conuenit. Vnde Hipp. Senes facillimē ieiunium ferunt: secundo loco qui ætatem consistentem habent, minus adolēscētes: omnium minimē pueri, &c. Et causam affert Aphorif. sequent. ubi dicit. Qui crescunt plurimum habent calidi innati, &c.

Extrinssecis: uidelicet

Anni tempore. Nam

Hyeme & ueris initio copiosior uictus dandus.

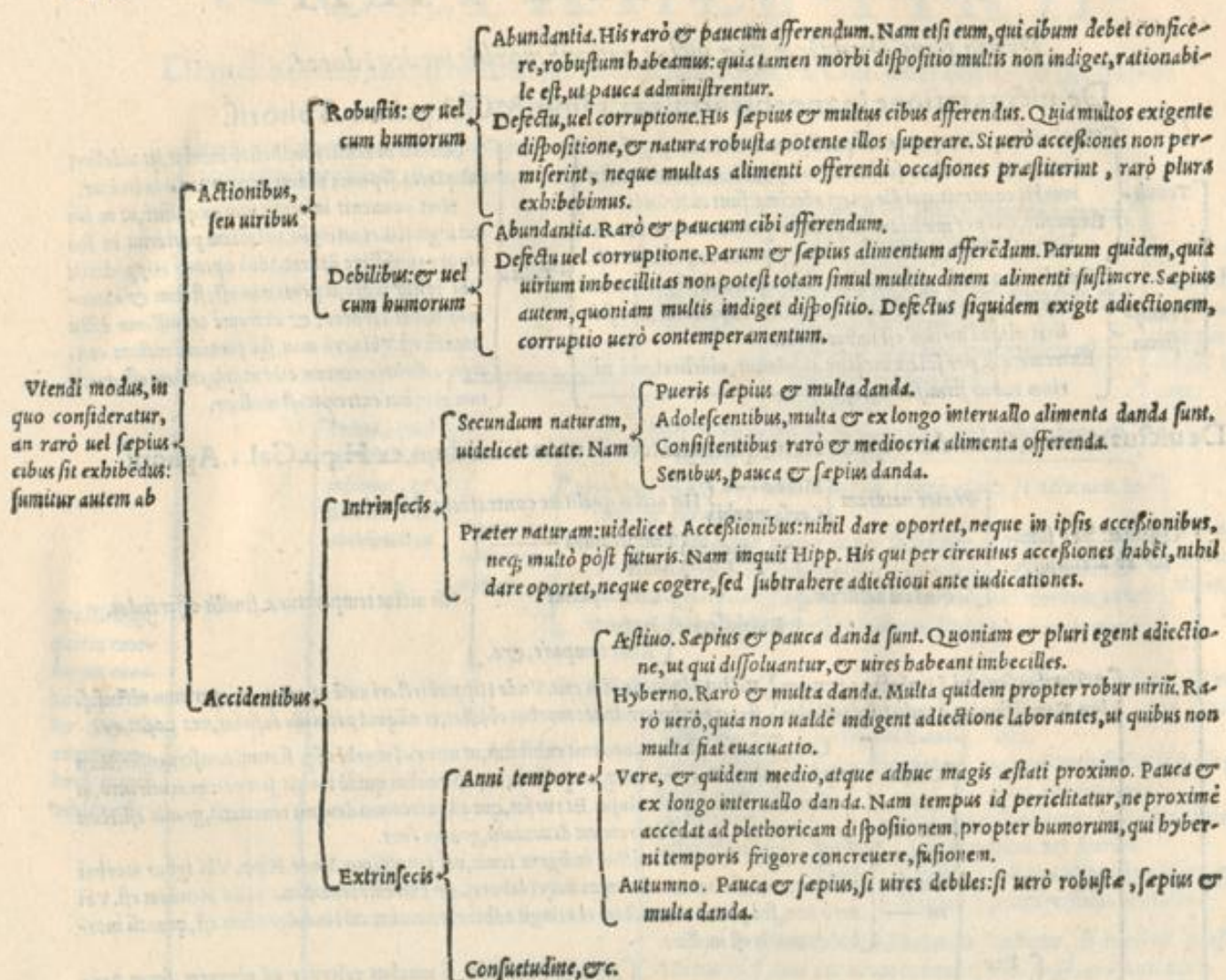
Æstate & ueris fine, paucior.

Autumno mediocri.

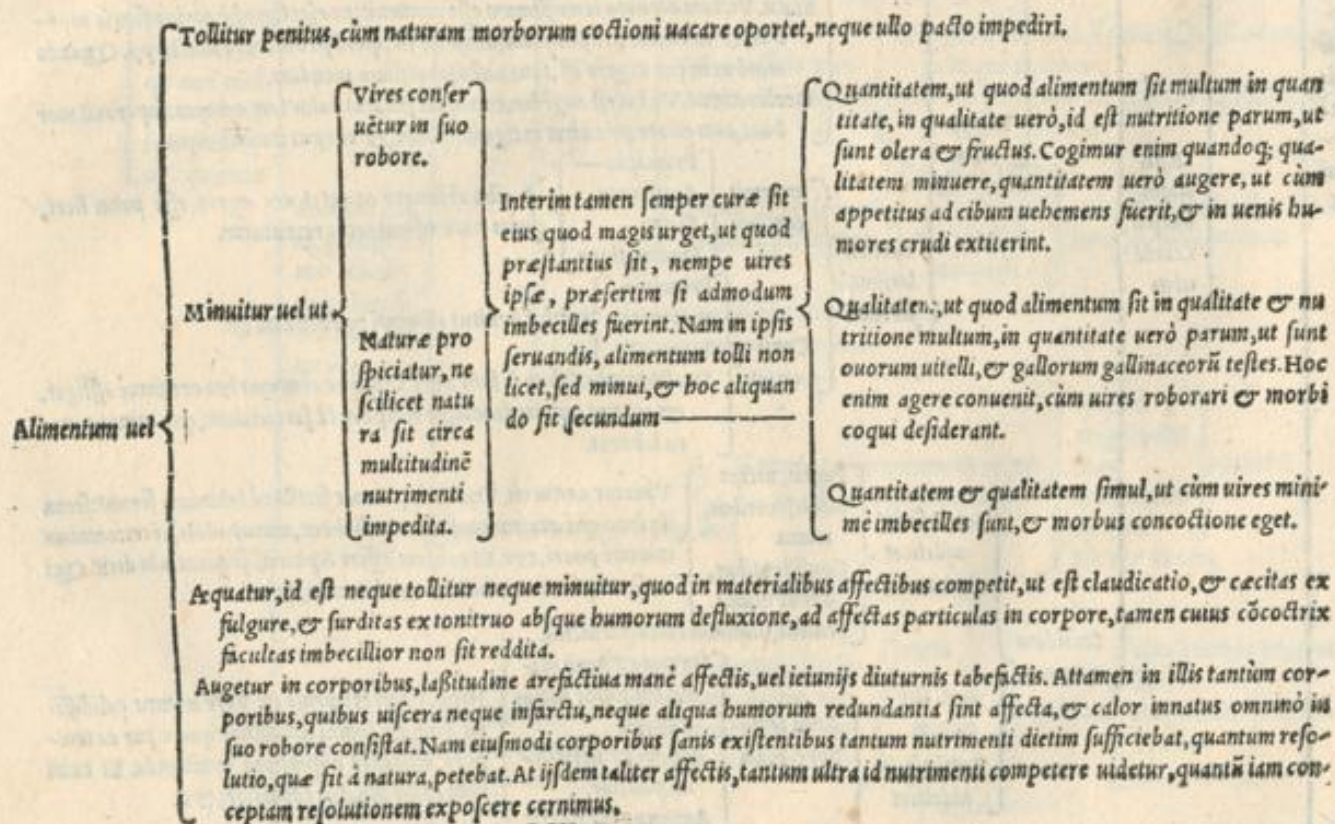
Hipp. Ventres hyeme & uere natura calidissimi sunt, & somni longissimi: quare per ea tempora alimenta copiosiora exhibenda. Et enim tunc calor innatus copiosior, &c.

Regione, &c. Victus ut in anni temporibus.

Utendi modus: ut sequitur.

De tollendis, minuendis, æquandis, augendisq; alimentis in morbis, ex Auicenna quarta primi.

De totius corporis alimento, humoribus ac excrementis inde prouenientibus, ex Gal.
de Naturalibus facult. & alijs commentarijs.

Unam ipsamq;
familiarem, ac
benignam sibi
iecur adiungit,
agglutinat, &
assimilat, nō ut
uētriculus chy-
lum, sed ut nu-
tritione perfe-
cta illam pro-
priam naturam
conuertit.

Succus is, quo alitur cor-
pus, secretus a reliquo cibo,
per quasdam directas uias ex
uentriculo permeat, ac inde in
totum iecur distribuitur per
numerissimas uenas, à por-
tis exorientes. Quæ cum te-
nues & admodum angustæ
sint, non facile & celeriter po-
test uniuersus succus has per-
uadere: quo fit, ut in iecore
diutius cunctetur, & in tran-
situ hæreat, quo ad eius sub-
stantiam ac carnem propriam
proximè accedat, ac sanguinis
speciem acquirat. Nam cū ea
caro, quæ substantia concre-
tum & coactum sanguinem
exprimit, allapsum ex uentre
chylū sensim entititur in pro-
priam naturam commutare,
sibiq; prorsus assimilare, pri-
mū quidem crassiorem red-
dit, & colore rubrum. Ex quo
percipi potest, sanguinem non
modò caloris beneficio, sed
maximè iocinoris ingrita
proprietas compleri, qui in
duas diuiditur partes. Quoniā

Reliquam, ceu
redundantē &
superuacaneā
in uenam cauā
prolabi sinit,
à qua in totum
corpus per ue-
nas sanè quā
plurimas distri-
buitur.

Verū antequā san-
guis ipse purus euadat,
ut mustum recenter ab
uiuis expressum, ab in-
nato sibi calore effere-
uescere consueuit, ac
concoqui, & ab hoc
crassiores partes ad
fundum subsidere, te-
nuiiores uerò in subli-
mie ferri concernimus,
simili profecto ratione
chylus in iecur transfu-
sus feruet & coquitur,
& quod tandem ex eo

Tenue leueq; existit, flo-
ridq; persimile, bilē flauā
appellamus. Quæ cum ad
corpus alendum minus sit
idonea, natura illam segre-
gans, ad determinatum lo-
cum transmittit, uidelicet
in propriam uesiculam, ad
iecoris portas, eamq; syn-
ceram, nec alio quoquam
humore adulteratam. Hæc
enim etsi mordax & acris
sit, non tamen continenti
uesiculæ ingrata est, sed
mutua cognatione iucun-
da. Ceterū ea haudqua-
quam alitur, quousq; ama-
ra existat, sed sanguine,
quem per uenam conspi-
cuam, in suam ipsius cerui-
cem insertā, suscipit. Cū
autem bilis redundātia su-
pra modum turgescit one-
re, se leuat, & altera qua-
dam uia ad intestina depo-
nitur, ut ea ad celerem ex-
crementorum detectionem
impellat.

Crassum, feci correspon-
dens, atrum succum uoca-
mus, quem natura segre-
gans, transmittit ad sple-
nem, per uenam quādam,
à portis in eius concauam
partem excurrentem. Hunc
enim succum lien cōtinua
deinde opera elaborat &
tenuiorem facit, tum in-
nati caloris robore, tum
etiam plurimarū arteria-
rum illic existentium ad-
miniculo, & elaboratum
tenuioremq; effectum suc-
cum, in sui nutrimentum
conuertit. Crassior uerò,
qui eius ui, nec moliri, nec
subigi potuit, tanquam ad
nutriendum ineptus, in os
uentriculi, proprio ductu
deijciitur, ut uentriculum
astringat, ac firmet. Inde
tum in eius uacuitatem la-
bitur, & hinc unā cū ex-
crementis in intestina ex-
cidit, cum eisq; tanquam
inutilis foras propulsatur.

Hoc igitur
modo depu-
ratus san-
guis in eam
tandem cō-
cedit uenā,
quæ in ie-
cinoris con-
uexo sita
est, & con-
caua appel-
latur, ibiq;
partitur in
duas. Nam
eius —

Syncerior pars, quæ
per omnes corporis ue-
nas diffunditur, ut cor-
pus ipsam nutriat, &
ipsa uini cōparatione
rursus agat, si pituita
ortum atq; substantiam
placet omnino perci-
pere. Nam quemadmo-
dum bimestre adhuc ui-
num, & si à fecibus et
spuma expurgatū sit,
gustu tamen suberudū
deprehenditur, quod
crudis partibus persu-
sum sit, quas uini calor
tempore reuincit et cō-
coquit. Sic etiā cū san-
guine à quo utraq; bi-
lis secreta iam est, cru-
dus quidē humor cōsu-
sus permiscetur, cui pro
purgādo natura nullū
instrumentū designauit.
Nā segregari excludiq;
non debuit. Est enim
quoddā semicōctū ali-
mentū, qd manēs cum
sanguine unā rapitur
in uenas, ut per inediā
& cibi penuriā tempo-
re mutetur, & integrè
coquatur, fiatq; san-
guis commodus & sa-
lutaris.

Colamentū siue aquo-
sa substantia, postq; tanq;
uehiculū illius sangui-
nis extitit, ut is facilius
per graciles angustissi-
masq; tum mesenterij,
tum iecinoris uenas pe-
neare posset. (Quoniā
alēdo corpori omnino
inutilis erat) ē iecoris
cōuexo seceratur, et p
uenas emulgentes in re-
nes trahitur, ubi roris
modò tenuioris quan-
dā sanguinis portionē,
quā secum detulit, am-
bobus renibus fundit,
ac deinde cum quadam
flauæ bilis parte, cui
etiam cōmiscetur, per
prælongos ualidosq;
ductus in uesicam cla-
bitur.

T 3